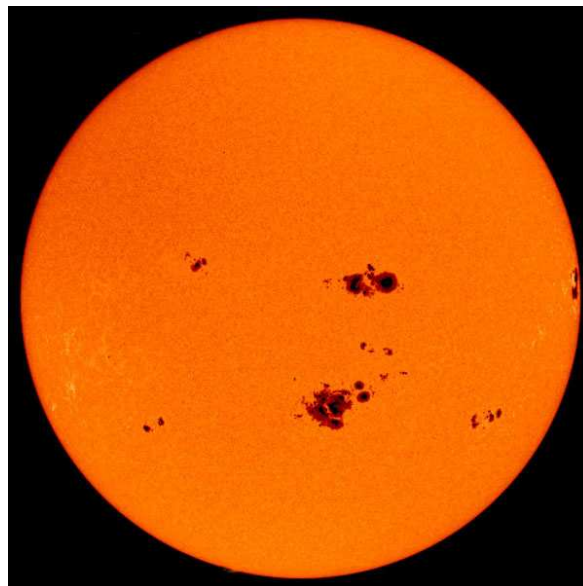
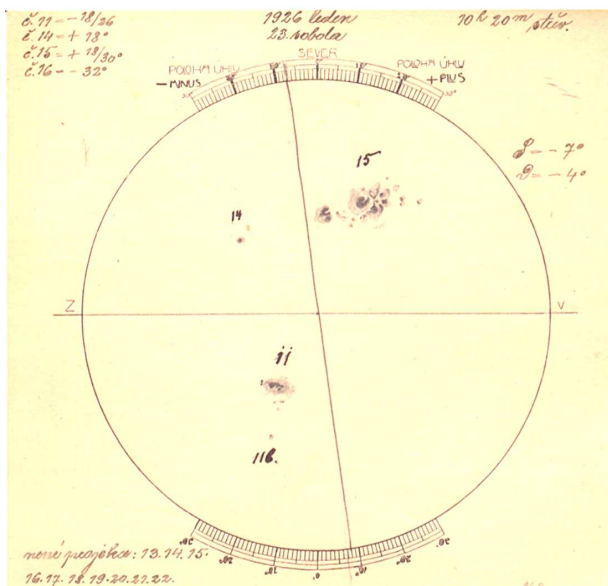

Baronesa

čtvrtletník Hvězdárny barona Artura Krause
v Pardubicích při DDM Delta, ul. Gorkého

Zveme Vás na Mezinárodní rok astronomie
v Pardubicích

Poskvrněné Slunce tak, jak jej zakreslil v lednu roku 1926 pardubický rodák baron Artur Kraus (vlevo), a tak, jak jej nasnímala družice SOHO v říjnu roku 2003 (vpravo). Sluneční skvrny můžeme na Slunci pozorovat v období maxima sluneční aktivity, které naposledy nastalo kolem roku 2002. Další maximum se očekává po 11 letech, tedy někdy v roce 2013. V současné době je Slunce minutu po minutě střeženo očima i přístroji astronomů po celém světě, neboť již dva roky není po slunečních skvrnách ani památka. Mnozí se obávají malé doby ledové vzniklé právě nízkou sluneční aktivitou. **Zveme Vás na mimořádné pozorování Slunce na pardubické hvězdárně v rámci Mezinárodního roku astronomie, a to každý pátek od 18 do 20 hodin. Opravdu je Slunce tak klidné? Přijďte se podívat!**

Nabídka programů
pro děti, mládež i širokou veřejnost

červen, červenec, srpen 2009

Astronomické zajímavosti na léto 2009

Merkur	nepozorovatelný
Venuše	na ranní obloze
Mars	v červnu na ranní obloze, v srpnu již v druhé půli noci
Jupiter	v červnu v druhé polovině noci, v červenci a srpnu již po celou noc
Saturn	v červnu vysoko na večerní obloze, v srpnu již téměř nepozorovatelný

Pozn.: časové údaje jsou platné pro středoevropský letní čas.

Měsíc	úplněk nastává	07.06. ve 20:11	07.07. v 11:21	06.08. ve 02:54
	poslední čtvrt' nastává	16.06. v 00:14	15.07. v 11:53	13.08. ve 20:55
	nov nastává	22.06. ve 21:34	22.07. ve 04:34	20.08. ve 12:01
	první čtvrt' nastává	29.06. ve 13:28	28.07. ve 23:59	27.08. ve 13:42

Slunce Dny se po letním slunovratu zkracují.
Dne 21. 6. 2009 v 7:45 Slunce vstupuje do znamení Raka, letní slunovrat.
Dne 1. 6. vychází v 4:56, zapadá ve 21:00;
dne 31. 8. vychází v 6:13, zapadá ve 19:46.

Nejzajímavější úkazy a události

19. 6. *Seskupení Měsíce, Venuše, Marsu a Plejád*

Na ranní obloze najdeme před rozbřeskem Měsíc ve fázi úzkého srpku s popelavým svitem nad východním obzorem. Jihovýchodně od Měsíce pak budou ležet planety Venuše a Mars jen 2.1° od sebe (Venuše bude jižně). Nalevo od seskupení uvidíme očima pozorovatelnou otevřenou hvězdokupu Plejády. Její skutečnou krásu odhalí až malý dalekohled (triedr).

18. 7. *Zákryt Plejád Měsícem*

Na ranní obloze najdeme Měsíc ve fázi úzkého srpku 3 dny před novem. Měsíc bude ležet v souhvězdí Býka a těsně před rozbřeskem přejde přes očima pozorovatelnou otevřenou hvězdokupu Plejády. Úkaz nastane mezi 2:40 a 4:40. Okolo 3:46 Měsíc zakryje nejjasnější hvězdu kupy, Alcyone. V Býku také najdeme planety Venuši a Mars. Úkaz je pozorovatelný očima nebo malým dalekohledem, například loveckým triedrem či divadelním kukátkem.

22. 7. *Úplné zatmění Slunce v Číně a v Pacifiku*

Kolem 3:30 ráno nastane nejdelší úplné zatmění Slunce v tomto století. Od nás bohužel nebude pozorovatelné, ale kdo se vydá do Číny či pod japonské ostrovy, spatří až přes 6 minut dlouhé úplné sluneční zatmění. Úkaz bude možné spolehlivě sledovat i přes internet pomocí webcastů, ovšem zdaleka se to nevyrovná pohledu pouhýma očima. K dalšímu podobně dlouhému zatmění Slunce dojde až 2. srpna roku 2027 v Egyptě.

6. 8. *Polostínové zatmění Měsíce*

Krátce po půlnoci z 5. na 6. srpna začne polostínové zatmění Měsíce. Úkaz je očima téměř nepozorovatelný, ovšem v maximální fázi ve 2:38 ráno by se mohlo zdát, že je měsíční úplněk zespod poněkud tmavší. Spolehlivě však půjde úkaz odhalit fotograficky.

12. 8. *Maximum meteorického roje Perseidy*

Každoroční meteorický roj Perseidy bude letos pozorovatelný za nepříliš příznivých podmínek. Maximum roje, jehož frekvence z našich zeměpisných šířek dosahuje až 90 meteorů za hodinu, nastane krátce před půlnocí. Měsíc bude rušit v druhé polovině noci ve fázi krátce před poslední čtvrtí v souhvězdí Berana. Mateřským tělesem roje je kometa s označením 109P Swift-Tuttle, která se ke Slunci vrací jednou za 134 let. Naposledy u Slunce byla v roce 1992, další návrat nás tedy čeká až v roce 2126.

Mezinárodní rok astronomie 2009 v Pardubicích

Zhasněte světla, pohlédněte k nádherné noční obloze. Tisíce hvězd obklopují Mléčnou dráhu. 140 národů sleduje nebe. Vědci, amatérští astronomové a široká veřejnost oslaví rok, ve kterém bude vesmír přenesen na Zemi. Mezinárodní rok astronomie 2009 přichází i do Pardubic. Nenechte si to ujít a přijďte se podívat.

Hvězdárna si pro Vás připravila velmi nabitý program. Každý měsíc je věnovaný nějaké události či zajímavosti na obloze a k té příležitosti Vás čeká vždy nějaká přednáška, výstava či akce.

ČERVEN – MĚSÍC PRO SLUNEČNÍ TVÁŘ

Otevírací doby hvězdárny budou v době, kdy Slunce ještě svítí nad obzorem. Přesvědčíme vás ale, že mnohé tváře Slunce přes několik různých přístrojů jsou velmi zajímavé...

Akce: Dětský den v pardubické nemocnici (1. června)

Prezentace hvězdárny na Aviatické pouti v Pardubicích (6. – 7. června)

Program pro děti v pražském Motole (10. června)

Přednáška: v pátek 26. června od 19 h., **Novy (lektor Ondřej Pejcha)**

Otevírací doby pro veřejnost: PÁ – 18 až 20 hodin

Dopolední program pro objednané skupiny: Pozorování Slunce a Venuše, promítání pořadu na objednávku (pro danou cílovou skupinu)

ČERVENEC, SRPEN – ZAVOLEJTE SI NÁS, UKÁŽEME VÁM OBLOHU

V případě zájmu nám zavolejte (například na tábor) a my k vám přijedeme i s dalekohledy ukázat noční oblohu, případně povíme nějakou přednášku. Samozřejmě platí i objednávka návštěvy na pardubické hvězdárně. Kontakt: 731 449 634 (pan Martin Slezák).

Akce: Webcast úplného zatmění Slunce v Číně (nejdelší v tomto století); otevřeno jen v případě objednané skupiny zájemců (maximální fáze zatmění je kolem 3:30 ráno letního času).

Podporujeme: 120 let knihovny v Mokřém

Obec Mokřé se nachází na úpatí Orlických hor, 4 km od známého města Opočno a 2 km od Českého Meziříčí. Kultura občanů v obci je z větší části zabezpečena obecní knihovnou s internetem pro veřejnost, která je navštěvována nejen místními obyvateli a která pro děti i dospělé pořádá spoustu zajímavých soutěží, akcí a besed. **Právě rok 2009 je pro knihovnu obce Mokřé rokem oslav 120. výročí založení místní knihovny.** K této příležitosti pořádá obec Mokřé řadu kulturních, vzdělávacích a doprovodných akcí.

Akce pořádané k oslavám výročí vzniku knihovny:

18. září 2009 – Přednáška **JUDr. Miroslava Antla** - Kriminalita v praxi

24. října 2009 - 1. listopadu 2009 – Výstava u příležitosti založení knihovny - výstava kroniky obce Mokřé zaměřená na činnost knihovny, jak historické, tak především současné

Všechny tyto akce se budou konat ve společenské místnosti obce Mokřé, Mokřé čp. 88 (budova místního obchodu). Termíny jsou sice domluvené, ale vzhledem k nepředvídaným okolnostem se mohou měnit. Sledujte proto průběžně webové stránky knihovny a obce Mokřé (viz níže), kde budou všechny akce předem prezentovány. Seznam těchto akcí není konečný. Postupně se bude doplňovat.

Doprovodné akce:

1. Anketa knihovny „Tři přání pro zlatou rybku!“
2. Zapojení do celostátní ankety „Kniha mého srdce“

Webové stránky:

Obec Mokřé: www.obecmokre.cz
Knihovna obce Mokřé: www.obecmokre.cz/knihovna
Kronika obce Mokřé: www.obecmokre.cz/kronika

Hvězdárna barona Artura Krause lidem

Hvězdárna b. A. Krause ve spolupráci s *Astronomickou společností Pardubice* si pro Vás připravila přednášky na zajímavá témata probíhající po celý školní rok 2008/2009 mimo letní měsíce, ve kterých se činnost hvězdárny soustředí na letní tábory a různá astronomická soustředění. O výběru témat a nejbližších přednáškách hvězdárna informuje na svém webu <http://astro.kamaradi.cz>.

K příležitosti **Mezinárodnímu roku astronomie 2009** je na hvězdárně programový sortiment rozšířen o velmi zajímavé audiovizuální pořady, jejichž seznam rovněž naleznete na zmíněných internetových adresách (případně Vám informace poskytneme telefonicky).

Na Hvězdárně barona Artura Krause se nachází automatizovaný zrcadlový dalekohled o průměru 0,45 m. Je to druhý největší dalekohled v České republice určený pro popularizaci astronomie a pozorování pro veřejnost. **Přijďte se podívat! Těšíme se na Vaši návštěvu.**

Připravované přednášky a akce pro veřejnost

Pondělí 1. června – akce „**Dětský den v pardubické nemocnici**“. Zveme Vás na dětský den v pardubické nemocnici pořádaný Kid Centrem Pardubice za přítomnosti tanečního klubu Xanadu, a to od 14:30 do 16 hodin.

Víkend 6. – 7. června – akce „**S hvězdárnou na Aviatické pouti**“. Náš stánek s pozorovacími přístroji a zajímavým informačním sortimentem naleznete v průběhu letošní Aviatické pouti. Těšíme se na Vás!

Středa 10. června – akce „**Indiánské prázdniny v pražském Motole**“. Jako každý rok i letos se na nás můžete těšit v pražském Motole jako součást programu Indiánských prázdnin.

Pátek 26. června – přednáška „**Exploze ve hvězdných manželstvích**“. Lektor a vzácný host **Ondřej Pejcha**. Proč hvězdy vybuchují? Proč je supernova jasnější než nova? Čím se trpasličí novy podobají tajuplným gama zábleskům? Vstupné 30,-

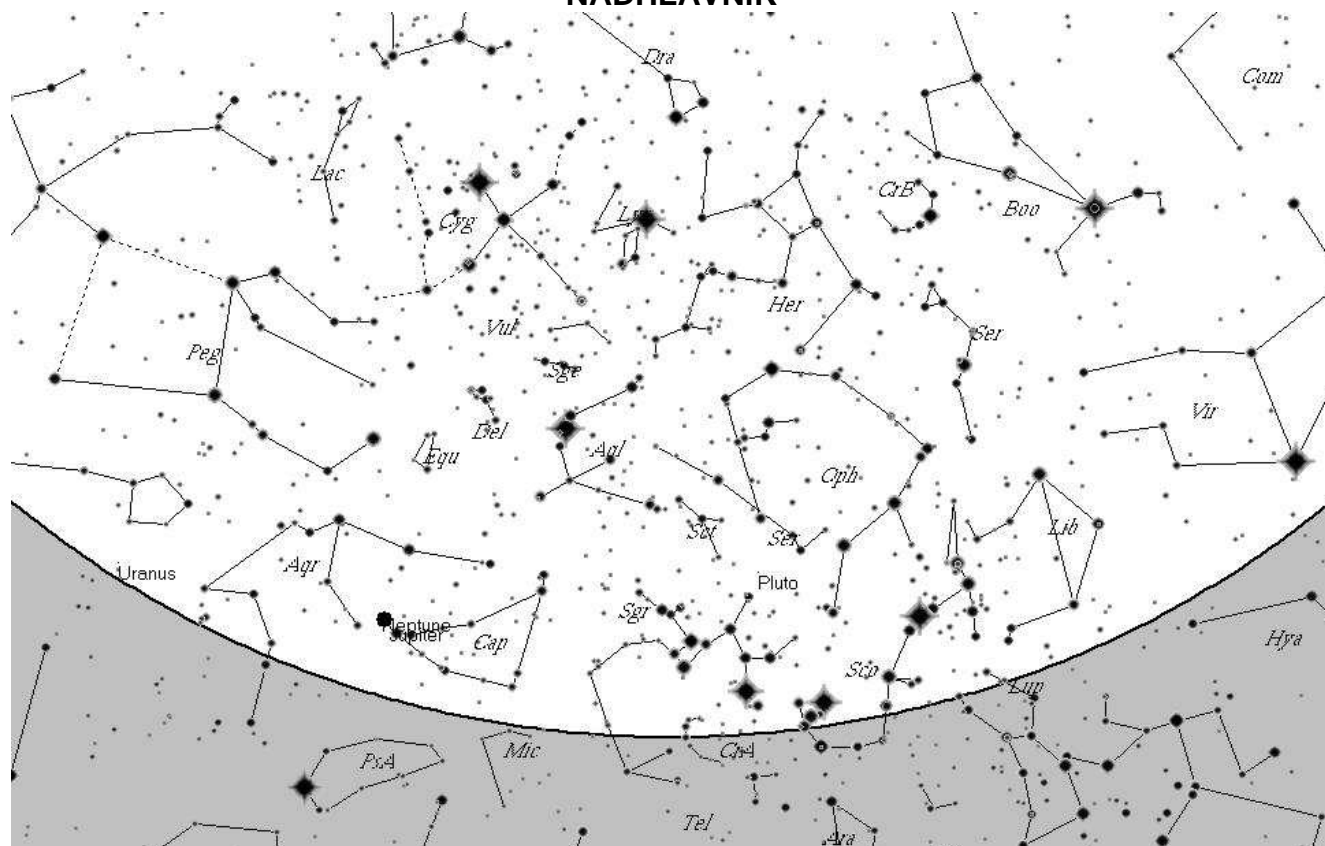
Červenec a srpen – akce „**Zavolejte si nás, ukážeme vám oblohu**“. Na telefonním čísle **731 449 634** si můžete objednat pozorování oblohy buďto u nás na hvězdárně, nebo přímo u vás doma či v táborových základnách.

Hvězdárna má též svou turistickou známku, cena je 25,-.

PARDUBICE

NADHLAVNÍK

VÝCHOD

JIH

ZÁPAD

Mapa noční oblohy. Situace na mapě odpovídá **15. červenci 2009 ve 23:30** středoevropského letního času; na jihozápadě můžeme spatřit jarní, na jihu letní a východě podzimní souhvězdí; na obloze v Kozorohu (Cap) září výrazný **Jupiter**. Mimo město je v oblasti souhvězdí Labutě (Cyg) viditelná i **Mléčná dráha**. **Vyznačená linie ve spodní části mapy je obzor, oblast vyznačená šedou barvou je pod obzorem.**

HVĚZDÁRNA JE V LÉTĚ OTEVŘENA:

ČERVEN

PÁTEK

18:00 – 20:00

ČERVENEC, SRPEN

HVĚZDÁRNA NA OBJEDNÁVKU, TEL.: **731 449 634**

POZOROVÁNÍ POUZE ZA JASNÉHO POČASÍ, JINAK NÁHRADNÍ PROGRAM.

VSTUPNÉ: DOSPĚLÍ 20 Kč,

DĚTI (DO 15 LET) 10 Kč

Objednávky pro organizované kolektivy i jednotlivce mimo uvedený čas zasílejte vedoucímu pracovníkovi Hvězdárny barona Artura Krause, panu *Petru Komárkovi*.

e-mail: hvezpce@atlas.cz, *telefon:* **603 165 366, 466 310 563**

Další informace naleznete na:

<http://astro.kamaradi.cz> nebo na <http://asp.wz.cz>